

תפיסה

street**WISE** + street**VOICE** = street**VIS**

פרקטיקה

עיצוב עירוני + פעולה עירונית = הקטיביזם חברתי
(אמנות + אקטיביזם)

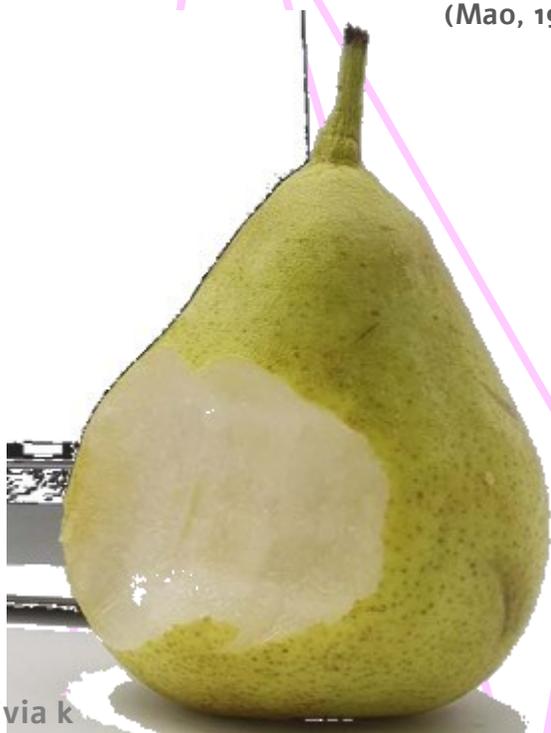
המרחב הציבורי + פוטנציאל ההתנגדות = עצמה אזרחית

עצמה אזרחית במרחב העירוני

”יש לנגוס באגס כדי להבין את טעמו”

(Mao, 1967)

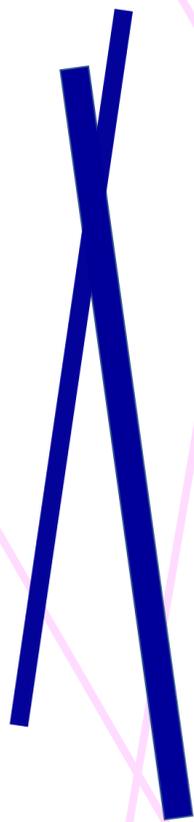
תכלית – שיתוף התושבים בקביעת סדר היום הציבורי
מטרה – לעורר אצל התושבים מודעות לאפשרויות שלהם לפעול לקראת שינוי
תפיסה תיאורטית- השתתפות אזרחית באחריות על היומיום
תפיסת פעולה – שינוי המרחב הפיזי בפרקטיקות אמנותיות

מהו המהלך?

מי עושה מה?

הציפיה?

טווח ההשפעה (זמן ומרחב)?

+

הדריון
מעבדה
לחדשנות
אזרחית
בחינת
אסטרטגיות
למחאה
ודרישה
לסדר חדש

המרחב הפיזי צריך להשתנות כדי לאפשר שינוי חברתי/תרבותי/אתי (הרווי 1989, 2006)

"לארטיפקטים" יש משמעות לפחות כמו למסר של הפעולה (Grindon 2015)

פעולה ישירה במרחב הציבורי צריכה לעורר מודעות לגבי חופש הפעולה והזכויות האזרחיות הטבועות בו (Kay, 2019)

StreetWise

Urban Action as Open Source

Dr. Peter Burke (AU)
Artist
Victorian College of the Arts
University of Melbourne

Prof. Sylvia Nannyonga-Tamusuza (UG)
Head, Dept of Performing Arts and Film
Makerere University

International Conference

@ HADARION 22 Balfour St. Haifa 29, 30,31 December 2019

Jelili Atiku (NG)
Multimedia artist,

Leónidas Martín (SP)
Prof of *Artistic Policies*
University of Barcelona

Streetwise
Urban Action as Open Source

מהו המהלך?
מי עושה מה?
הציפיה?
טווח השפעה?

ההתפתחויות התיאורטיות סביב השיח הפוליטי, חברתי ואזרחי של המרחב הציבורי מצביעות על האפקטיביות של שיטות פעולה המחדשות את

השותפות בין אוכלוסיית הערים לבין המרחב העירוני בקידום של צדק מרחבי. חוסר יציבות חברתית הפך להיות מאפיין גלובלי והוא משפיע על מרכזי אוכלוסייה עירוניים ומהווה בר

לצמיחה ריזומתית של יוזמות חברתיות וקהילתיות המבקשות לפעול לשינוי המציאות המרחבית והסדר החברתי.

שיתופי פעולה בין יזמים חברתיים לאמנים ופעילים פונים בדרך כלל אל הממסד העירוני, פרנסי-העיר, אדריכלים, מתכננים, מהנדסים ואורבניסטים ומציעים להם לאמץ גישות ביקורתיות ויצירתיות לדרכים שבהם מעוצבים

החיים הציבוריים בערים. הכנס לעומת זאת מבקש להתמקד בשיתופי פעולה וביוזמות שפונות באופן ישיר אל תושבי הערים, ורואות בהם שותפים ראשוניים

לעיצוב אזרחי של המרחב העירוני. בהווייה של תרבות מחאה אישית ותלוית מקום, הכנס יפעל לבניית מסד נתונים בקוד פתוח של שיטות פעולה כדי להנגיש את אופני המחאה העירונית לציבור. גישה כזו

מבקשת לקדם פעולות המגבירות את המודעות של התושבים לזכותם וליכולתם לשנות את המרחב הציבורי, להזדמנות שיש להם להשתתף בסדר היום הציבורי ולאחריות שיש להם על חופש הפעולה ברחובות.

שיטות פעולה עירוניות פורמליות וא-פורמליות נשענות בדרך כלל על תמיכה ממסדית/שלטונית/חוקתית אנחנו מבקשים לבחון פעולות א-פורמליות שמונעות מתפיסת אחריות אישית ומוציאות מהכוח אל הפועל אפשרויות

לקשר ישיר בין המשתמשים ועוברי האורח לבין המרחב הציבורי.

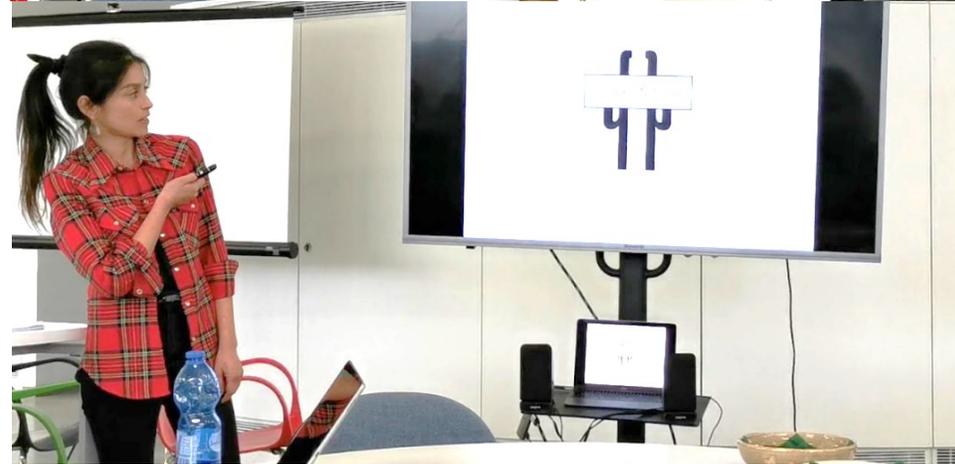
1. יצירת מסד נתונים בקוד פתוח של פעולות עירוניות אישיות א-פורמליות במרחב הציבורי, עירוני כדי להנגיש את אופני המחאה העירונית לציבור.
2. קידום תפיסות פעולה במרחב הציבורי אורבאני כדי לחזק את הקשר בין אוכלוסיות הערים לבין המציאות היומיומית ולאפשר להם להתערב, להשתתף ולשנות את המרחב העירוני ולהגביר את המשמעות של המרחב כמנגנון חברתי.
3. קידום גישות של פוליטיקה אישית, פעולות נקודתיות שאינן כפופות להשתייכות ארגונית ומוסדית. גישה של אקו-יעילות ארגונית, פעולות קצרות והשפעה לטווח ארוך.

מטרות

האמנות הופכת את הרחוב לפלטפורמה שמציעה לא רק להשתתף

<https://he-il.facebook.com/HadarionTechnion/videos/vb.1683416478351760/1483431925145218/?type=2&theater>

<https://enmedio.info/>

Spain is cool, they say so on TV. Spain has sun, beaches, tapas, flamenco. Spain has FC Barcelona and Real Madrid. Spain are world champions in soccer, basketball, tennis and MotoGP. Spain discovered America, invented the Spanish tortilla, the mop and Chupa-Chups. Spain is fun, people have a ball here. That's why the "guiris" come: party, good times, happiness. That's the Spain brand. That's how it's shown in ads and newspapers, that's why our politicians say: "yu ar a uina" They may be right, but they're forgetting something: Spaniards are also world champions in unemployment. We've just smashed the record of six million unemployed, and counting. That's something that really makes us special, numero uno, true World Champions. And that deserves an ad of its own.

<https://vimeo.com/69108615>

סדנת מיפוי

U

Arte
Útil

Arte Útil roughly translates into English as 'useful art' but it goes further suggesting art as a tool or device. Arte Útil draws on artistic thinking to imagine, create and implement tactics that change how we act in society.

<https://www.youtube.com/watch?v=rXBSAubWc1A&index=175&list=LLgQjopNz9MJJr6Jowe6XKXw>

<https://beautifultrouble.org/>

[Beautiful Trouble](https://beautifultrouble.org/) is a book, web toolbox and international network of artist-activist trainers whose mission is to make grassroots movements more creative and more effective.

The symbolic image of "The Walking Man" led to a series of works dealing with the relationship between the media and its social context. The nature of the works included in "The Walking Man" project evolved into an independent medium that creates itself through the channel in which it operates.

בקרוב אג'יע רחוק

"האיש"

ההולך" הוא

פרויקט מחאתי,

שהחל בסוף שנות

ה-1980 ויושם על

ידי איתן

ברטל ואילן

גולדשטיין. מחאת

השניים קראה

תיגר על שליטתו

של הממסד

במרחב העירוני

וסללה את הדרך

לאקטיביזם

האורבני. פעילותם

ברחבי העיר תל

אביב הגבירה

משמעותית את

המודעות

הציבורית

לבעיות אקולוגיות

עירוניות והעלתה

לסדר היום

נושאים שנחשבו

זניחים ואף

אזוטריים.

האיש ההולך:

מקרה מכתבון של

פעילותות התנדבות

בלידה העיר תל

מהו המהלך?
מי עושה מה?
הציפיה?
טווח השפעה?

למה לדעתך אפשר להשתמש בהופעה/התרחשות כזו?
"פה" ("הכוונה ב'פה' לתל-אביב? "כן במיוחד") זה די ברור, אנשים, נמאס להם מהדביקות של העיר, זה לא רק הזיהום,
הצפיפות בכלל, לא יודע אם לא יותר דביק להם בפנים אבל אם היה לי אומץ להופיע ככה ברחוב הייתי הולך על זה"

מהו המהלך?
מי עושה מה?
הציפיה?
טווח השפעה?

מסלול
היהלום

ישראל.ישראל.ישראל.ישראל.ישראל.

ישראל.יִסְרָאֵל.إِسْرَائِيل. ISRAEL.יִסְרָאֵל.إِسْرَائِيل. ISRAEL.

הזמנה לפעולת תרבות אסטרטגית
CALL FOR STRATEGIC CULTURE ACTIONS
دعوة للعمل الثقافي الاستراتيجي

דוגמה לפרויקט של StreetVis בישראל 100

מסדרת קונפליקטים ← למעגלי פעולה

משאבי הון מקומיים

פרופ' אמנון פרנקל ומתכנן עפר לרנר (טכניון)

יום שני | 18.3.20 | 10:00-12:00

הצבת קווים אדומים

פרופ' אלי שטרן (בנ"ג) ופרופ' ערן פייטלסון (האוני' העברית)

יום שני | 18.3.20 | 10:00-12:00

הפעלת בית מלאכה לאוטופיות

פרופ' יעל מוריה וארכ' עודד קוטוק (שנקר)

יום שני | 18.3.20 | 10:00-12:00

ניהול מערכות אנרגיה ומים

פרופ' ערן פייטלסון ופרופ' גלעד רוזן (האוני' העברית)

יום שני | 18.3.20 | 10:00-12:00

הפעלת מנגון להתמודדות עם שינויים סוציו-טכנולוגיים

פרופ' יצחק שנל ופרופ' יצחק אומר (אוני' תל אביב)

יום שני | 18.3.20 | 10:00-12:00

בנייה מחדש של השיח

פרופ' ראסם חמאיסי (אוני' חיפה)

יום שני | 18.3.20 | 10:00-12:00

פיתוח תסריטי עתיד אפשריים ופיתוח אסטרטגיות איתנות

פרופ' שלמה חסון (האוני' העברית)

יום שני | 18.3.20 | 10:00-12:00

בניית החוסן המקומי

פרופ' דברה שמואלי וד"ר שי בן יוסף (אוני' חיפה)

יום שני | 18.3.20 | 10:00-12:00

יום שני | 18.3.20 | 10:00-12:00

פיתוח שדה אורבני ישראלי חדש

פרופ' אלס ורבקל ועוז פישמן (בצלאל)

יום שני | 18.3.20 | 10:00-12:00

יום שני | 18.3.20 | 10:00-12:00

בנייה של שילובים נופיים בני קיימא

ארכ' מתניה ז"ק (טכניון)

יום שני | 18.3.20 | 10:00-12:00

תחבורה כשירות

פרופ' פנינה פלאוט, פרופ' שלמה בכור (טכניון),

פרופ' חיים אבירם (כנרת), ערן בן אליא (בנ"ג)

יום שני | 18.3.20 | 10:00-12:00

יום שני | 18.3.20 | 10:00-12:00

משאבי הון מקומיים

פרופ' אמנון פרנקל ומתכנן עפר לרנר (טכניון)

יום שני | 16.30 | 10:00-13:00

הצבת קווים אדומים

פרופ' אלי שטרן (בנ"ג) ופרופ' ערן פייטלסון (האוני' העברית)

יום שני | 16.30 | 10:00-13:00

הפעלת בית מלאכה לאוטופיות

פרופ' יעל מוריה וארכ' עודד קוטוק (שנקר)

יום שני | 16.30 | 10:00-13:00

ניהול מערכות אנרגיה ומים

פרופ' ערן פייטלסון ופרופ' גלעד רוזן (האוני' העברית)

יום שני | 16.30 | 10:00-13:00

הפעלת מנגון להתמודדות עם שינויים סוציו-טכנולוגיים

פרופ' יצחק שנל ופרופ' יצחק אומר (אוני' תל אביב)

יום שני | 16.30 | 10:00-13:00

בנייה מחדש של השיח

פרופ' ראסם חמאיסי (אוני' חיפה)

יום שני | 16.30 | 10:00-13:00

פיתוח תסריטי עתיד אפשריים ופיתוח אסטרטגיות

איתנות

פרופ' שלמה חסון (האוני' העברית)

יום שני | 16.30 | 10:00-13:00

בניית החוסן המקומי

פרופ' דברה שמואלי וד"ר שי בן יוסף (אוני' חיפה)

יום שני | 16.30 | 10:00-13:00

יום שני | 16.30 | 10:00-13:00

פיתוח שדה אורבני ישראלי חדש

פרופ' אלס ורבקל ועוז פישמן (בצלאל)

יום שני | 16.30 | 10:00-13:00

יום שני | 16.30 | 10:00-13:00

בנייה של שילובים נופיים בני קיימא

ארכ' מתניה ז"ק (טכניון)

יום שני | 16.30 | 10:00-13:00

תחבורה כשירות

פרופ' פנינה פלאוט, פרופ' שלמה בכור (טכניון),

פרופ' חיים אבירם (כנרת), ערן בן אליא (בנ"ג)

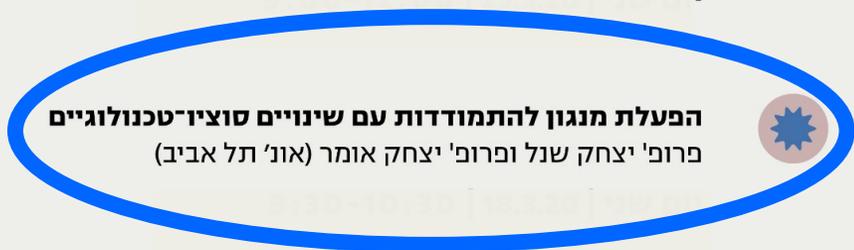
יום שני | 16.30 | 10:00-13:00

יום שני | 16.30 | 10:00-13:00

הערכות של ישראל.100

סדוואות

<p>משאבי הון מקומיים פרופ' אמנון פרנקל ומתכנן עפר לרנר (טכניון) יום שני 14.3.20 10:00-13:00</p>		<p>פיתוח תסריטי עתיד אפשריים ופיתוח אסטרטגיות איתנות פרופ' שלמה חסון (האוני' העברית) יום שני 14.3.20 10:00-13:00</p>	
<p>הצבת קווים אדומים פרופ' אלי שטרן (בנ"ג) ופרופ' ערן פייטלסון (האוני' העברית) יום שני 14.3.20 10:00-13:00</p>		<p>בניית החוסן המקומי פרופ' דברה שמואלי וד"ר שי בן יוסף (אוני' חיפה) יום שני 14.3.20 10:00-13:00</p>	
<p>הפעלת בית מלאכה לאוטופיות פרופ' יעל מוריה וארכ' עודד קוטוק (שנקר) יום שני 14.3.20 10:00-13:00</p>		<p>פיתוח שדה אורבני ישראלי חדש פרופ' אלס ורבקל ועוז פישמן (בצלא') יום שני 14.3.20 10:00-13:00</p>	
<p>ניהול מערכות אנרגיה ומים פרופ' ערן פייטלסון ופרופ' גלעד רוזן (האוני' העברית) יום שני 14.3.20 10:00-13:00</p>		<p>בנייה של שילובים נופיים בני קיימא ארכ' מתניה ז"ק (טכניון) יום שני 14.3.20 10:00-13:00</p>	
<p>הפעלת מנגון להתמודדות עם שינויים סוציו-טכנולוגיים פרופ' יצחק שנל ופרופ' יצחק אומר (אוני' תל אביב) יום שני 14.3.20 10:00-13:00</p>		<p>תחבורה כשירות פרופ' פנינה פלאוט, פרופ' שלמה בכור (טכניון), פרופ' חיים אבירם (כנרת), ערן בן אליא (בנ"ג) יום שני 14.3.20 10:00-13:00</p>	
<p>בנייה מחדש של השיח פרופ' ראסם חמאיסי (אוני' חיפה) יום שני 14.3.20 10:00-13:00</p>			

איך?

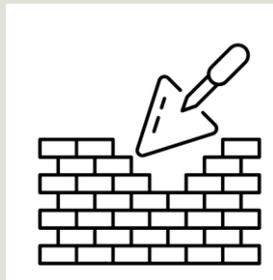
על ידי פעולת תרבות אסטרטגית

פעולה ישירה שתמסד תשתית לשינוי

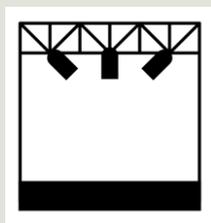
משותף

בתוך מעגלי פעולה משותפים בין רשויות, אנשי מקצוע ויצירה, תלמידים סטודנטים והחברה האזרחית.

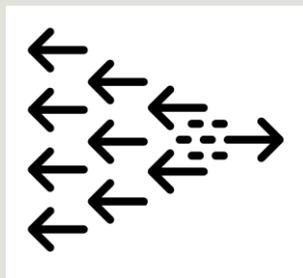
ישים

משפיע הלכה למעשה - עכשיו או בעתיד.

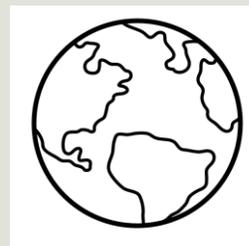
הוא נחלת הכלל

מיועד לציבור, מוכן עבור הציבור ויעמוד לרשות הציבור.

מחולל שינוי

פועל באופן ישיר, בשטח, או באופן עקיף מחולל תהליכים או יוצר תשתית לפעולה.

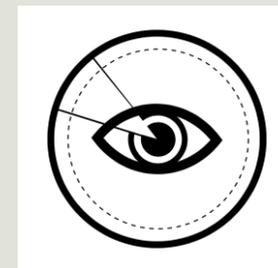
רואה אל מעבר למקום

מלמד, מאתגר, מעורר השראה עבור תושבים, קהילות והנהגה בקני מידה שונים מהארצי עד הגלובלי.

עוסק במקום

מתמקד במרחב או בקהילה קיימים בקנה מידה מקומי (מקום, רקמה, שכונה, ישוב, ועד אזור הכולל כמה ישובים).

פונה לעתיד

מציג חזון לעתיד רצוי (קרוב או רחוק) המאתגר את הקיים והצפוי וקורא לשינוי המצב בהווה.

**פעולת
תרבות
אסטרטגית**

**צריכת
ערכים
אותנטיים**

Ensamble Studio, Ca'n Terra, A former stone quarry in Menorca, Spain

ראדה סעדה, 2003, הפרת סדר

תרבות היא אסטרטגיה

תוכנית פעולה

דגש על יכולתו של היחידה לפעול באופן עצמאי

יעד

חיזוק ערכים במרחב האזרחי (לאו דווקא המרחב המוסדר)

אסטרטגיה ישירה

ממשק ישיר, בלתי אמצעי, עצמאי

CULTURE SCAPE

מטרה

מסלול ה-DNA של בית ג'ן

אמצעים

הון מקומי מגוון

יעד

- אוכלוסייה מקומית

- צרכני תרבות

תרבות כאסטרטגיה מבוססת על הבנות חברתיות:

1- תגובה לשינוי: האופן שבו אנשים מגיבים לשינוי

2- הדדיות : הנטייה של אנשים לפעול באופן הדדי

Willy Dorner, 2007, Bodies in urban spaces

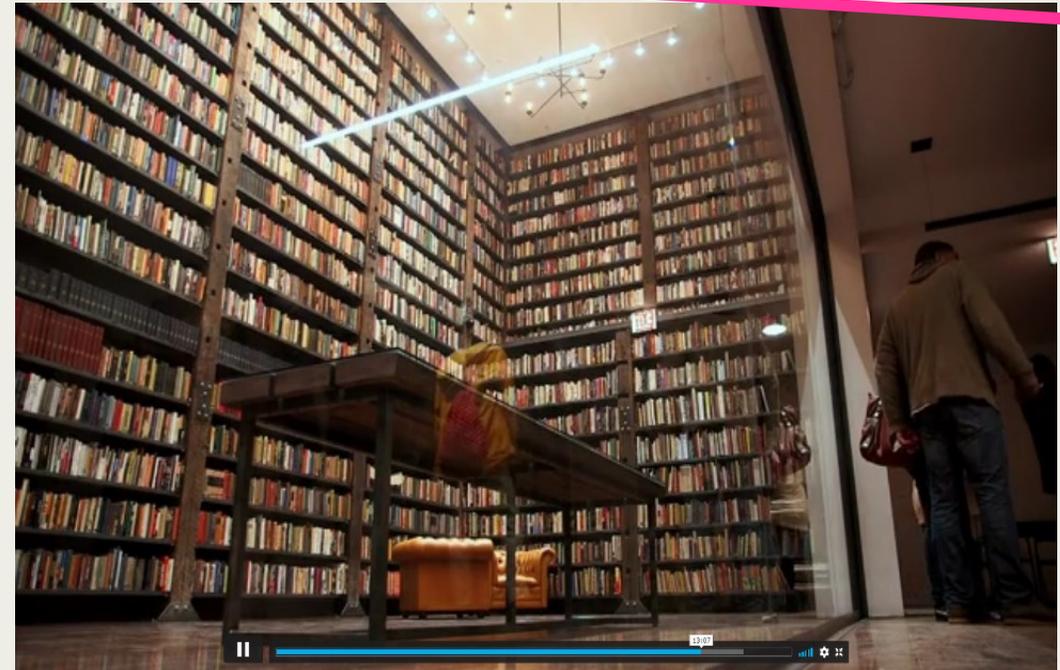

1. Culture directs thoughts and actions of group members over the long term.

- 1.
2. It develops **through critical events** in the collective life and learning of a group.

!!! התחיל כמתכנן עירוני במקביל ללימודי דת. Gagosian הגלריה החזקה בעולם! אמן שמיוצג על ידי

1.
2.
3.

Its endurance is explained in part by the **attraction-selection-internalization-participation model**. People are drawn to groups with characteristics similar to their own; groups are more likely to select individuals of their kind. Thus, culture becomes a self-reinforcing social pattern that moves increasingly toward broadening its influence.

'קריאת התעוררות לנפח הפסולת
במקום הכי בוער בישראל'
מתחם לב העיר, תל אביב.
הסדנה הרעיונית, המחלקה
לעיצוב קרמי וזכוכית, בצלאל

Yves Behar, See Better to Learn Better project

Little Sun was developed with engineer Frederik Ottesen in a bid to create art that could also improve lives. Eliasson said that said 1.6bn people around the world currently live without mains electricity. After five hours of charging in the sun, the lamp can produce light for five hours.

מהלך הפעולה?
ערכות הפעולה?
מי מבצע.ת?
קהל היעד?
זירה?

אלישבע פריד, פרויקט גמר 2007, 'במרחק הליכה', שיתוף פעולה במלאכת יד עם תושבי שכונות בירושלים, המחלקה לצורפות ואופנה, בצלאל

מהלך הפעולה?
ערכות הפעולה?
מי מבצע.ח?
קהל היעד?
זירה?

Sunlight-powered 'bulbs' made from plastic bottles light up homes

http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=o-Fpsw_yYPg#!

מהלך הפעולה?
רכות הפעולה?
מי מבצע?
קהל היעד?
זירה?

PROTEST AGAINST OIL DEPENDENCY
CELEBRATE BODY FREEDOM
CURB CAR CULTURE

SATURDAY 7 JUNE

SUNSET BEACH - BEACH AVE & BUTE ST

BODY
PAINTING
12 NOON

RIDE
STARTS
2 PM

**WORLD
NAKED
BIKE
RIDE
2008**

CLOTHING
OPTIONAL

PICNIC TO FOLLOW
PROVIDED BY **NIFTY**

www.worldnakedbikeride.org

On the last Friday of September, 1992, a group of San Franciscan cyclists showed up on Market Street for the first ever Critical Mass. This leaderless ride became a monthly "organized coincidence", and in the years that followed, spread around the world. Celebrating a shared sense of rediscovering urban spaces, Critical Mass riders cross borders and find common cause to have a good time on foot-powered wheels. These uplifting rides also challenge the use of city streets and the domination of cars and oil in our transportation system.

מהלך הפעולה?
ערכות הפעולה?
מי מבצע?
קהל היעד?
דירה?

Project Nelda

Seed Bombing

Guerilla Gardening

מהלך הפעולה?
ערכות הפעולה?
מי מבצע?
קהל היעד?
זירה?

Venezia, 2009

מהלך הפעולה?
ערכות הפעולה?
מי מבצע.ח?
קהל היעד?
זירה?

© zivia k

Venezia, 2009

<https://enmedio.info/>

<https://vimeo.com/69108615>

Spain is cool, they say so on TV. Spain has sun, beaches, tapas, flamenco. Spain has FC Barcelona and Real Madrid. Spain are world champions in soccer, basketball, tennis and MotoGP. Spain discovered America, invented the Spanish tortilla, the mop and Chupa-Chups. Spain is fun, people have a ball here. That's why the "guiris" come: party, good times, happiness. That's the Spain brand. That's how it's shown in ads and newspapers, that's why our politicians say: "yu ar a uina" They may be right, but they're forgetting something: Spaniards are also world champions in unemployment. We've just smashed the record of six million unemployed, and counting. That's something that really makes us special, numero uno, true World Champions. And that deserves an ad of its own.

מהלך הפעולה?
ערכות הפעולה?
מי מבצע.ת?
קהל היעד?
זירה?

**As someone once said,
culture eats strategy
for breakfast.**

Boris Groysberg, Jeremiah Lee, Jesse Price, and J. Yo-Jud Cheng,
From the Harvard Magazine (January–February 2018)

TRANS MODERNITY

more than

CONTEMPORATY

- מעגלית (קישוריות ולא הפרדה)

- פנימה לקראת היישוב במקום החוצה

- בניית אמון

- משותף

- כולם כולל נציגי מחלוקת

- ייצוג רב תחומי לצרכני תרבות מגוונים

- חוויה

- מבוסס עבר מכוון לעתיד

- עקרון מרחבי - חיזוק והגנה על ערכי תרבות

- אבולוציה קהילתית

- מצוינות

- מקור השראה - העתיד

פעולה

כיוון

קצב

תכנון

שותפים

אמצעי

קונספט

כיוון

מטרות

חיזוק

מקור השראה

דוגמה לפרויקט של StreetVis בישראל 100

מסלול היהלום

DNA אנושי/תרבותי/ חזותי של בית ג'אן

"...שמורת הר מירון... בעלי חיים רבים ולא מעט צמחים המאפיינים... חורש טבעי בגליל העליון, לצד שטחים חקלאיים מטופחים בשיטות מסורתיות, הם לא דבר של מה בכך."
"...שילוב יישוב כפרי מסורתי בתוך שמורת טבע"
"... תרבות ומסורת דרוזית מופלאות, צימרים מיוחדים, אוכל מצוין, מרכזי צפרות..."

"...רכבל שמקרונותיו ישתקף הנוף הטבעי העשיר של השמורה; הקמת אתר רחיפה לדאונים ומצנחי רחיפה שיוכל להתחרות באתרים מובילים בעולם; פיתוח ושימור של מסלול מעיינות ייחודי לצד אתר תצפית הצופה מים תיכון ועד ימת הכנרת."

שלב 1

שלב 2

אקטיביזם חברתי

מעגל הפעולה = נציגים מקומיים

רשות מקומית, תושבים (מתנגדים), נציגים מקצועיים, אמנים ופעילי תרבות, מתכננים

עצמאות

בהגדרת המטרות ובביצוע

תקציב

הסכמה ותמיכה

תלות

תרגום לנכס חזותי

תוכנית פעולה
איסוף של ידע, משאבים
ותרבות מקומית
Life style מקומי
צרכים, שירותים ומשאבים

אילוצים

טביעת רגל אקולוגית
ערכים מקומיים: מסורת,
דת, היסטוריה....
הון מקומי: אנושי משאבי
טבע (שמורה), יצרנות:
מלאכות יד
קונפליקטים של תירות,
ספרד

מעגל הפעולה

נציג הרשות המקומית
נציגי תושבים בגילאים שונים
נציבי מתנגדים
נציגים מקצועיים: אמנים ופעילי
תרבות, מתכננים, מקצועות
חופשיים, אנשי מחשבים, אנשי
בניה....

W-H pixels

